

Demos vzw

Praktijktafel - Oh nee, vakantie!

31 maart 2017

Oh nee, vakantie

Probleemstelling

**Vakantie roept associaties op met een zalige en zorgeloze tijd.
Maar is dat ook echt zo, voor alle kinderen en jongeren?**

Geldt dit ook voor kinderen en jongeren in armoede die niet op reis kunnen en/of weinig aanbod vinden in hun buurt?

Geldt dit ook voor kinderen en jongeren die in een voorziening of in een asielcentrum verblijven?

Geldt dit ook voor kinderen en jongeren met een beperking die op zoek zijn naar een (inclusief) aanbod op hun maat?

Oh nee, vakantie

Eerste oriëntatie

Om dit onderwerp te verkennen lanceerden we een brede **oproep** met meer dan honderd reacties tot gevolg. We gingen **op bezoek** bij zes laagdrempelige vakantiepraktijken. We voerden een beperkte **literatuurstudie** uit en we organiseerden een **rondetafelgesprek**.

Uit al deze informatie puurden we drie grote thema's:

- Wat zijn de specifieke vakantievragen/noden van gezinnen in een kwetsbare positie?
- Waar zit de match en/of de mismatch met het bestaande vakantie-aanbod?
- Welke rol speelt bemiddeling in het verbinden van vraag en aanbod op vlak van vakantieparticipatie?

Oh nee, vakantie

Dieper graven

Na de oriëntatiefase goten we al onze bevindingen in een dossier. Aan de hand van een **online enquête** gingen we dieper in op een aantal specifieke vragen:

- Welk vakantieaanbod is nu echt laagdrempelig?
- Hoe slagen organisaties die enkel werken tijdens de vakantie erin om toch een vertrouwensrelatie op te bouwen?
- Wie helpt kinderen en jongeren de weg vinden naar het aanbod?
- Zijn er kinderen en jongeren die tijdens de vakantie helemaal uit de boot vallen?

Oh nee, vakantie

Dieper graven

We kregen de kans om het thema verder uit te diepen tijdens een aantal **bijeenkomsten/gesprekken**:

- Sessies op onze netwerkdag in 2015 en 2016
- Gesprek met vrijetijdsbemiddelaars van de Stad Antwerpen
- Debatavond en klankbordgroep georganiseerd door BIZON vzw
- ‘Straffe Koffie’ bijeenkomst van het Steunpunt Vakantieparticipatie over vakantie met kwetsbare jongeren

饼

200克x24包
厂有限公司
易有限公司

梳打饼

Oh nee, vakantie

Bevindingen

VRAAG

Oh nee,
vakantie!

oproep
bezoeken
literatuur
ronde tafel
enquête
gesprekken

AANBOD

BEMIDDELING

Oh nee, vakantie

Bevindingen

VRAAG

Kinderen, ouders en voorzieningen koesteren specifieke verwachtingen naar de (grote) vakantie.

- **Kinderen en jongeren:** avonturen beleven, vrienden maken, nieuwe kansen krijgen, nieuwe ervaringen opdoen, eenzaamheid en verveling verdrijven – *essentiële en existentiële ervaringen*
- **Ouders:** nood aan opvang, extra leerkansen bieden, versterken van de relaties in het gezin, voldoen aan de sociale wenselijkheid
- **Voorzieningen:** pragmatische opvangoplossingen maar ook pedagogische/therapeutische doelen

Oh nee, vakantie

Bevindingen

AANBOD

Ondanks alle inspanningen blijft een gepast bovenlokaal aanbod nog te vaak buiten bereik

- Kostprijs
- Onbekend maakt onbemind
- Administratieve rompslomp
- Te laat om nog in te schrijven – geen goede match meer mogelijk
- Vervoer van en naar de vakantie
- Te weinig aanbod op maat voor specifieke groepen
- Soms weinig begrip voor wie niet voldoet aan het verwachtingspatroon

Oh nee, vakantie

Bevindingen

AANBOD

Het lokaal vakantie-aanbod blijft een zeer belangrijke laagdrempelige rol vervullen, maar...

- Ook hier worden drempels eerder verhoogd dan verlaagd (kostprijs gaat omhoog, aanbod wordt gecentraliseerd, op tijd inschrijven,...)
- Wijkaanbod tijdens het jaar valt stil in de vakantie
- Devaluatie van het lokaal vakantie-aanbod tegenover de toenemende spektakelwaarde van kampen en reizen voor kinderen en jongeren
- Minder mogelijkheden en minder tolerantie voor kinderen en jongeren om in hun buurt zelf vorm te geven aan hun vrije tijd (nood om te organiseren, formaliseren,...)

Oh nee, vakantie

Bevindingen

BEMIDDELING

De bemiddeling tussen vraag en aanbod neemt sterk toe en biedt perspectieven op de toekomst

- Initiatieven als rap-op-stap kantoren en vakantieschakels, lokale verenigingen en vrijwilligers, diensten en professionals nemen een steeds sterkere rol op in de bemiddeling naar vrije tijd en vakantie.
- Maar: het is belangrijk dat de kennis van het aanbod en de visie-ontwikkeling over het belang van vakantieparticipatie verder toeneemt, zodat vakantiebemiddeling tijdig en vanzelfsprekend wordt opgenomen en men de juiste match vindt tussen vraag en aanbod. Ook tijd en ruimte voor opvolging is belangrijk.

Oh nee, vakantie

Aanbevelingen voor lokale besturen

- Visie
- Aanbod
- Betaalbaarheid
- Administratieve eenvoud
- Samenwerking
- Bemiddeling

Oh nee, vakantie

Aanbevelingen: werk vanuit een gedeelde visie

- Vakantie is een recht, geen luxe

Alle medewerkers van je gemeente en het OCMW handelen vanuit die overtuiging. Vorming over armoede, met aandacht voor het belang van vrije tijd en vakantie, maakt dit mogelijk.

Doorstroom naar regulier aanbod of inzet op schoolse vaardigheden zijn minder belangrijk dan de positieve vakantie-ervaring van het kind zelf.

- Geef kwetsbare jongeren een stem en een rol

Kwetsbare deelnemers krijgen een stem bij de ontwikkeling van vakantie-aanbod.

De begeleiding kan het eigen referentiekader overstijgen. Kwetsbare jongeren kunnen zelf als begeleiders aan de slag.

Oh nee, vakantie

Aanbevelingen: zet in op aanbod

- Voldoende kwalitatief aanbod tijdens schoolvakanties
*Er is een laagdrempelig aanbod in de buurt voor kinderen en jongeren van verschillende leeftijden.
Kwaliteitsvol aanbod kan regulier/inclusief of doelgroepspecifiek zijn.
Ouders hebben vertrouwen in de begeleiding.*
- Buitenschoolse kinderopvang en vrije tijd volgens de principes van de Brede School
Verschillende sectoren werken samen aan een brede leer- en leefomgeving in de vrije tijd én op school, met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren.

Oh nee, vakantie

Aanbevelingen: zet in op aanbod

- Informatie voor kwetsbare kinderen en hun ouders
Het is duidelijk wat er op het programma staat, hoe een dag verloopt, wat deelnemers moeten meebrengen en wat er wel en niet voorzien is in de prijs.
- Aandacht voor schoolvakanties in convenanten
Er zijn bruikbare alternatieven voor kinderen en jongeren van wie de jeugd(welzijns)werking sluit tijdens een periode in de schoolvakantie.
- Een bruikbare publieke ruimte
De publieke ruimte is zodanig ingericht dat het vrijetijdsbesteding van kinderen en jongeren mogelijk maakt en ertoe uitnodigt.

Oh nee, vakantie

Aanbevelingen: hou het betaalbaar

- Vakantie en vrije tijd betaalbaar houden

Kwaliteitsvol aanbod kan je met eenvoudige middelen realiseren.

Er is ook gratis vakantie-aanbod in de gemeente.

Kwetsbare kinderen en jongeren kunnen tussenkomsten of korting krijgen bij deelname aan vakantie-activiteiten. De gemeente houdt ook rekening met kosten voor vervoer, maaltijden en materiaal.

Ouders kunnen gespreid betalen. Bij korting moeten ouders niet voorschieten.

De gemeente stimuleert particuliere aanbieders om kortingen aan te bieden.

Oh nee, vakantie

Aanbevelingen: hou de administratie eenvoudig

- Administratie en inschrijvingen: enkel het hoogst nodige
Inschrijven is eenvoudig en kan via verschillende kanalen. Er is ook aanbod waarvoor inschrijven niet nodig is.
Er is een aanbod voor late beslissers. In overleg met toeleiders zijn er plaatsen voorbehouden voor kwetsbare kinderen en jongeren.

Oh nee, vakantie

Aanbevelingen: werk samen

- Het lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie voor mensen in armoede *... is een lokaal en duurzaam samenwerkingsverband tussen de gemeentelijke vrijetijdsdiensten, het OCMW en minimaal één sociale organisatie die mensen in armoede vertegenwoordigt of bereikt. Deze netwerken krijgen middelen van de Vlaamse Overheid om de participatiedrempels voor personen in armoede op het vlak van cultuur, jeugdwerk en sport weg te werken.*
- Intersectorale samenwerking
Er is samenwerking tussen verschillende diensten en sectoren en over de grenzen van de lokale administratie heen.

Oh nee, vakantie

Aanbevelingen: bemiddel

- Bemiddeling naar vrije tijd tijdens de vakantie
Waar de kloof tussen vakantieaanbod en kwetsbare kinderen en jongeren erg groot is, zet de gemeente in op bemiddeling en brugfiguren.
De gemeente richt de bemiddeling zelf in of stimuleert ze bij partners.
Het OCMW neemt een actieve rol op als doorverwijzer naar vrije tijd tijdens de vakantie.

- Rap op Stap
... is een kwaliteitslabel voor vrijetijdsbemiddeling op maat, zonder lidmaatschap.
Het OCMW en/of lokale verenigingen fungeren als bemiddelingsbureau onder het label Rap op Stap.

Oh nee, vakantie
**Praktijktafel 1: Vinger aan de wijk in Heist-
op-den-Berg**
→ *salon 1, beneden*

Spreker: **Niels Goris** - buurtprojectwerker
jeugddienst
Begeleiding: **Kris De Visscher**, Demos

Oh nee, vakantie

Praktijktafel 2: Samenwerken met onderwijs in Gent

→ *salon 2, beneden*

Sprekers: **Joke Waelput**, jeugddienst Gent en **Ingeborg Lierman**, Onderwijsontwikkelaar Ouderbetrokkenheid en Brede School
Begeleiding: **Inge Van de Walle**, Demos

Oh nee, vakantie

**Praktijktafel 3: Een intersectoraal vakantie-
aanbod in Beveren**

→ *zaal Jules Braet, boven*

Spreker: **Amelie Van Hul**, jeugddienst
Beveren

Begeleiding: **Astrid De Bruycker**, Demos

